

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v právnej veci žalobcu : **JUDr. T. M.**, bývajúci V., zastúpený JUDr. I. B., advokátkou v L., proti žalovanému : **JUDr. M. K.**, správca konkurznej podstaty úpadcu S. a.s. v konkurze, U., so sídlom správcu K., zastúpený JUDr. O. C., advokátom Advokátskej kancelárie K., **o neplatnosť okamžitého skončenia pracovného pomeru**, vedenej na Okresnom súde Lučenec pod sp.zn. 17 C 128/2006, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 16. júna 2009 sp.zn. 14 Co 61/2007

t a k t o :

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 16. júna 2009 sp.zn. 14 Co 61/2007 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Lučenec rozsudkom z 11. decembra 2006 č.k. 17 C 128/2006-62 zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal určenia, že okamžité skončenie pracovného pomeru, ktoré mu bolo doručené 17.5.2006 žalovaným z dôvodu závažného porušenia pracovnej disciplíny je neplatné. Prvostupňový súd po vykonanom dokazovaní uzavrel, že skutok, pre ktorý došlo k okamžitému skončeniu pracovného pomeru bol preukázaný, je dané zavinenie zo strany žalobcu a nie je možné ani oponovať názoru žalovaného, že používanie alkoholických nápojov je u neho považované za závažné porušenie pracovnej disciplíny.

Na základe podaného odvolania zo strany žalobcu Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 16. júna 2009 č.k. 14 Co 61/2007-157 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa a vyslovil, že žalobca je povinný nahradiť žalovanému trovy odvolacieho konania vo výške 321,-- € do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia na účet právneho zástupcu. Odvolací súd sa stotožnil s dôvodmi rozsudku súdu prvého stupňa a vzhľadom na postavenie a pracovné zaradenie žalobcu (právnik zamestnávateľa) je hodnotenie jeho porušenia pracovnej

disciplíny ako závažné, zodpovedajúce jeho zavinenému konaniu, keď práve od jeho osoby dôvodne ako zo strany zamestnávateľa tak aj zo strany všetkých ostatných zamestnancov sa predpokladá dôsledné plnenie pracovných povinností a dôsledné dodržiavanie právnych predpisov, ku ktorým nepochybne patrí aj zákaz požívať alkoholické nápoje na pracovisku, resp. dostaviť sa na pracovisko za účelom plnenia pracovných úloh po požití alkoholických nápojov. Aj vzhľadom na samotný charakter prevádzky zamestnávateľa je nepochybné, že je neprípustné tolerovať požívanie alkoholu v týchto priestoroch a to zo strany všetkých zamestnancov.

K neúčasti žalobcu a jeho právnej zástupkyne na odvolacom pojednávaní dňa 16. júna 2009 a k žiadosti žalobcu o odročenie tohto pojednávania odvolací súd uviedol, že dôvody uvedené žalobcom nepovažoval za závažné, pre ktoré by bolo potrebné vytýčené pojednávanie odročiť. V ďalšom poukázal chronologicky na sled pojednávaní pred odvolacím súdom, dôvody ich odročovania a uzavrel, že vzhľadom na uvedené považuje správanie sa žalobcu vo vzťahu k pojednávaniam odvolacieho súdu za porušenie ustanovenia § 101 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého sú účastníci povinní prispieť k tomu, aby sa dosiahol účel konania. Dôvod pre odročenie pojednávania nepovažoval vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti za dôležitý a preto pokračoval v konaní v súlade s ustanovením § 101 ods. 2 O.s.p. aj v neprítomnosti žalobcu a jeho novozvolenej právnej zástupkyne a vo veci rozhodol prihliadnúc pritom na obsah spisu a dosiaľ vykonané dôkazy.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie. Jeho prípustnosť odôvodnil ustanovením § 237 písm.f/ O.s.p. Uviedol, že pojednávanie v predmetnej veci na odvolacom súde bolo nariadené na deň 16. júna 2009 o 8.30 hod. Dňa 12. júna 2009 udelil plnú moc na zastupovanie v odvolacom konaní advokátke JUDr. I. B., ktorá ihneď požiadala písomne odvolací súd o odročenie pojednávania v danej veci z dôvodu krátkosti času na preštudovanie a prípravu na pojednávanie. Súčasne uviedla dobu, po ktorú sa bude zdržiavať mimo územia Slovenskej republiky a to za účelom vytýčenia termínu pojednávania. Tým, že odvolací súd vo veci konal, napriek neúčasti jeho právnej zástupkyne, bolo mu odopreté právo v odvolacom konaní zhrnúť svoje návrhy a vyjadriť sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci prostredníctvom zvoleného právneho zástupcu a teda mu bola odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm.f/ O.s.p. Dovolanie podáva aj z dôvodu nesprávneho obsadenia súdu v zmysle ustanovenia § 237 písm.g/ O.s.p., keď na pojednávaní o odvolaní 16. júna 2009

ako členka senátu rozhodovala JUDr. Z. N. a nie člen tohto senátu JUDr. P. P.. Navrhol zrušiť rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Žalovaný vo svojom vyjadrení sa stotožnil s dôvodmi rozsudku odvolacieho súdu a navrhol dovolanie žalobcu zamietnuť a priznať mu trovy dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré v zmysle § 236 a nasl. O.s.p. možno napadnúť dovolaním.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu v prípadoch uvedených v ustanovení § 237 písm.a/ až g/ O.s.p. a proti rozsudku odvolacieho súdu je prípustné ešte aj v prípadoch uvedených v ustanovení § 238 O.s.p.

V prejednávanej veci dovolanie smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorý potvrdil jediný rozsudok súdu prvého stupňa, pričom nevyslovil prípustnosť dovolania a nešlo ani o prípad, že by sa odvolací súd v tejto veci odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu. Keďže dovolaním napadnutý potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu nevykazuje niektorý zo znakov uvedených v § 238 ods. 1, 2 a 3 O.s.p., je zrejmé, že ide o prípad, v ktorom Občiansky súdny poriadok dovolanie podľa citovaného zákonného ustanovenia nepripúšťa.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p. ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie), neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie podmienok prípustnosti dovolania smerujúceho proti potvrdzujúcemu rozsudku, ale sa zaoberal aj otázkou, či podané dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (rozsudku alebo uzneseniu) odvolacieho súdu, ak konanie v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Prípustnosť dovolania z hľadiska

ustanovenia § 237 O.s.p. pritom nie je založená tým, že dovolateľ tvrdí, že rozhodnutie odvolacieho súdu je postihnuté niektorou vadou uvedenou v § 237 O.s.p., ale nastáva až vtedy, ak rozhodnutie odvolacieho súdu vadou uvedenou v citovanom zákonom ustanovení skutočne trpí.

So zreteľom na žalobcom tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zameril na otázku opodstatnenosti tvrdenia žalobcu, že v prejednávanej veci mu postupom súdu bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm.f/ O.s.p.) a rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát (§ 237 písm.g/ O.s.p.).

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Tým je aj právo účastníka, aby jeho vec súd prejednal v jeho prítomnosti. To znamená, že by súd nemohol konať a rozhodovať o veci bez jeho prítomnosti; účastníkovi je ale vždy povinný poskytnúť možnosť, aby bola vec prejednaná v jeho prítomnosti. Ustanovenie § 115 O.s.p. ukladá súdu, aby – ak zákon neustanovuje inak – nariadil na prejednanie veci pojednávanie, na ktoré predvolá účastníkov a všetkých, prítomnosť ktorých je potrebná, pričom predvolanie musí účastníkom doručiť tak, aby mali dostatok času na prípravu. Potom je už na účastníkovi, či svoje právo využije alebo nevyžije. Podľa ustanovenia § 101 ods. 2 O.s.p. súd pokračuje v konaní, aj keď sú účastníci nečinní. Ak sa riadne predvolaný účastník neustanoví na pojednávanie a ani nepožiada z dôležitého dôvodu o odročenie, môže súd vec prejednať v jeho neprítomnosti.

Ak však účastník z dôležitého (a existujúceho) dôvodu požiada o odročenie pojednávania, a súd napriek tomu vec prejednal a rozhodol v jeho neprítomnosti, je zrejmé, že povinnosť poskytnúť mu možnosť, aby vec bola prejednaná v jeho prítomnosti, nesplnil. A tým zasiahol do jeho práva vyplývajúceho z čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a účastníkovi odňal možnosť konať pred súdom. V takom prípade súdne konanie trpí procesnou vadou uvedenou v ustanovení § 237 písm.f/ O.s.p.

Zo spisu nepochybne vyplýva, že žalobcovi bolo predvolanie na pojednávanie na odvolacom súde na deň 16.6.2009 o 8.30 hod. doručené dňa 18.5.2009. Žalobca dňa 12. júna 2009 splnomocnil JUDr. I. B., advokátku v L., na zastupovanie v odvolacom konaní

o neplatnosť skončenia pracovného pomeru vedeného Krajským súdom Banská Bystrica pod sp.zn. 14 Co 61/2007. Právna zástupkyňa žalobcu podaním zo dňa 12. júna 2009, ktoré došlo na odvolací súd dňa 15. júna 2009, požiadala o odročenie nariadeného pojednávania na deň 16.6.2009 z dôvodu krátkosti času na preštudovanie a prípravu v danej veci. Zároveň oznámila, že v dobe od 3.7.2009 do 14.7.2009 sa bude zdržiavať mimo územia Slovenskej republiky. Hoci odvolací súd uvedenú skutočnosť vzal na vedomie, prejednal vec v neprítomnosti žalobcu a jeho zástupcu a vo veci meritórne rozhodol.

Účastník sa môže dať v konaní pre súdom zastupovať zástupcom, ktorého si zvolí (§ 24 ods. 1 O.s.p.). Oprávnenie zvoliť si zástupcu je právom zaručené (čl. 37 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky) a jeho zmyslom je poskytnúť procesným právam a povinnostiam účastníka kvalifikovanú ochranu. Zástupca účastníka vybavený plnomocenstvom pre celé konanie je oprávnený na všetky právne úkony, ktoré môže v konaní urobiť účastník (§ 28 ods. 2 O.s.p.), či už je ním advokát (§ 25 O.s.p.) alebo všeobecný splnomocnenec (§ 27 O.s.p.). Zástupcovi doručuje súd všetky písomnosti; účastníkovi len vtedy, ak má v konaní niečo osobne vykonať (§ 49 ods. 1 O.s.p.). Zástupcu je preto vždy treba predvolať na pojednávanie (§ 115 O.s.p.). Ak je účastník zastúpený advokátom, vykonáva svoje procesné práva a povinnosti prostredníctvom tohto zástupcu.

Z právnej úpravy procesného postavenia zástupcu účastníka vyplýva, že uvedený záver o podmienkach existencie vady konania, podľa § 237 písm.f/ O.s.p., ktorá vychádza zo situácie absentujúceho účastníka, je nutné primerane vzťahovať na situáciu, keď za tých istých podmienok súd vec prejednal v neprítomnosti účastníkovho zástupcu. Prípustná modifikácia tohto záveru je daná len výslovnou aktivitou samotného účastníka, ktorý je vo vzájomnom vzťahu dominantný a nenahraditeľný, ktorý môže prekážku na strane zostávajúceho zástupcu odstrániť tým, že si zvolí zástupcu iného, prípadne prijme substitučné zastúpenie iným advokátom podľa § 25 ods. 3 O.s.p.

Možno teda konštatovať, že súd odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm.f/ O.s.p. aj vtedy, ak bez výslovného návrhu účastníka prejednal vec v jeho neprítomnosti i neprítomnosti zástupcu, ktorý z dôležitého dôvodu (spočívajúceho v jeho osobe) požiadala o odročenie pojednávania. Dôležitým dôvodom je totiž aj krátkosť času na naštudovanie spisu, ako aj ďalších materiálov ale aj právnych predpisov, judikátov,

literatúry a pod., ak dôjde k prevzatiu právneho zastúpenia tesne pred termínom nariadeného pojednávania.

Zo spisu vyplýva, že v prejednávanej veci tieto podmienky boli splnené. Odvolací súd žalobcovi a jeho zástupcovi znemožnil zúčastniť sa na pojednávaní, na ktorom rozhodol vo veci samej. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto musí konštatovať, že v danej veci došlo k naplneniu predpokladov dovolania podľa § 237 písm.f/ O.s.p.

K ďalšej námietke uvedenej v dovolaní, nesprávne obsadenie súdu, keď na pojednávaní o odvolaní 16. júna 2009 ako členka senátu rozhodovala JUDr. Z. N. a nie člen tohto senátu JUDr. P. P., dovolací súd uvádza, že v zmysle § 237 písm.g/ O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak rozhodoval vylúčený sudca, alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Aj keď vylúčenie sudcu nastáva zo zákona a nie až výrokom nadriadeného súdu, okolnosť, že vo veci rozhodoval vylúčený sudca, je v dovolacom konaní samostatným kasačným dôvodom pre jeho zmätočnosť len vtedy, ak touto vadou konania skutočne trpí.

Z predloženej časti Rozvrhu práce Krajského súdu v Banskej Bystrici v znení účinnom ku dňu 16. júna 2009, kedy Krajský súd v Banskej Bystrici prejednával vec 14 Co 61/2007 vyplýva z časti IV zaradenie sudcov krajského súdu do kolégií krajského súdu, v bode IV 1. vymenúva sudcov zaradených do občianskoprávneho kolégia. Sudkyňa JUDr. Z. N. bola ku dňu 16. júna 2009 členkou občianskoprávneho kolégia. Personálne obsadenie jednotlivých súdnych oddelení a ich označenie je upravené v Rozvrhu práce Krajského súdu v Banskej Bystrici na rok 2009 v časti V (tabuľková časť), kde súdne oddelenie 14 Co riadi predsedníčka senátu JUDr. M. P. a členmi tohto senátu sú JUDr. P. P., predseda senátu a Mgr. E. N., členka senátu. Za označením členov senátu 14 Co je v rozvrhu práce uvedené : zastupujúci senát – 17 Co. Senát 17 Co je zložený z členov : JUDr. Z. N., riadiaca predsedníčka senátu, JUDr. Ing. J. G., predseda senátu a JUDr. D. K., člen senátu. Senát 17 Co zastupuje senát 14 Co. Člen senátu 14 Co JUDr. P. P. bol práceneschopný v období od 19.5.2009 do 12.7.2009. Ďalšia členka senátu Mgr. E. N. nastúpila na práceneschopnosť 21.6.2009 a ukončila 31.7.2009. JUDr. Z. N. sa zúčastnila konania a rozhodovania vo veci sp.zn. 14 Co 61/2007 ako členka tohto senátu namiesto JUDr. P. P. v súlade so Rozvrhom práce na rok 2009 v znení účinnom ku dňu 16.6.2009, kedy zastupovala neprítomného člena senátu JUDr. P. P., ktorý bol práceneschopný. K výmene sudcu v senáte 14 Co došlo v súlade s platným a

účinným Rozvrhom práce Krajského súdu v Banskej Bystrici. Iným spôsobom než označením zastupujúceho senátu v časti V Rozvrhu práce, zastupovanie neprítomného sudcu v Rozvrhu práce Krajského súdu v Banskej Bystrici riešené nie je. Textom „zastupujúci senát“ je v Rozvrhu práce vyjadrené, že v prípade náhlejšej prekážky brániacej sudcovi vykonávať jednotlivé úkony (§ 50 ods. 2 písm.c/ zák. č. 757/2004 Z.z.), je ktorýkoľvek člen zastupujúceho senátu oprávnený namiesto chýbajúceho člena senátu zastupovaním v senáte vykonať úkon, zúčastniť sa prejednávania a rozhodovania veci. Dovolací súd preto dospel k záveru, že nie je preto opodstatnená námietka žalobcu o existencii vady konania, zakladajúcej prípustnosť dovolania podľa § 237 písm.g/ O.s.p. – nesprávne obsadenie súdu, dovolací dôvod uvedený v ustanovení § 237 písm.g/ O.s.p. nie je daný.

Z dôvodu, že konanie bolo v danej veci postihnuté procesnou vadou v zmysle § 237 O.s.p. (účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom podľa § 237 písm.f/ O.s.p.) zrušil dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 234d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. septembra 2010

JUDr. Jozef Kolcun, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová